

Bilag 5

Besvarelser fra borgerpanelet

Forvaltningen har spurgt 3.269 borgere hvor enige de er i seks forskellige forslag til mere restriktive retningslinjer for altaner. Ca. 45% af borgerne har besvaret alle spørgsmål og der er gennemsnitligt flere der er mere eller mindre enige (60%) end uenige (29%) i de foreslåede retningslinjer.

Restriktioner mod gaden er generelt mere populære end restriktioner mod gården. Respondenter der bor i stueetagen eller i en lejlighed uden altan, er mere enige i de foreslåede restriktioner end gennemsnittet. Respondenter der bor i en lejlighed med en ny altan, er mindre enige end gennemsnittet.

Der er altid en statistisk usikkerhed forbundet med spørgeskemaundersøgelser og den præcise formulering og rammesætning af et spørgsmål kan også påvirke svarene. Dette er beskrevet i afsnittet Usikkerhed i analysen af besvarelserne.

Nedenfor gennemgås svarene på de enkelte spørgsmål overordnet og opdelt på forskellige undergrupper af respondenter.

Til sidst kan ses det samlede spørgeskema udsendt til borgerpanelet.

Spørgsmål til borgerpanelet	2
Usikkerhed i analysen af besvarelserne	2
Modtagere af spørgeskemaet	3
Samlet gennemsnitlig enighed i de 6 retningslinjer.....	4
Overordnet enighed i de forskellige retningslinjer.....	5
2.2 Ingen altaner på gadefacader med mange dekorationer	6
2.1 Ingen altaner mod gaden på bygninger med en SAVE-værdi på 1-3	7
3.1.2 Altaner må ikke dække alle vinduer mod gården	8
4. Ingen altaner i stueetagen	9
3.2 D Ingen altaner på 1. sal hvis stuen ikke får en trappe eller fransk altan ..	10
3.2 H Ingen indbliksskærme	11
Spørgeskema sendt til borgerpanelet.....	12

14. april 2021

Sagsnummer
2021-0067335

Dokumentnummer
2021-0067335-10

Plan, Analyse, Ressourcer og
CO2-reduktion
Byplan Nord
Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Spørgsmål til borgerpanelet

Forvaltningen har spurgt det digitale borgerpanel, hvor enige de er i 6 udvalgte retningslinjer:

- Retningslinje 2.2   *Ingen altaner på gadefacader med mange **dekorationer***
- Retningslinje 2.1   *Ingen altaner mod gaden på bygninger med en **SAVE-værdi på 1-3***
- Retningslinje 3.1.2   *Altaner må ikke dække alle **vinduer mod gården***
- Retningslinje 4.   *Ingen altaner i **stueetagen***
- Retningslinje 3.2 D   *Ingen altaner på **1. sal** hvis stuen ikke får en trappe eller fransk altan*
- Retningslinje 3.2 H   *Ingen **indbliksskærme***

Med følgende svarmuligheder:

- Meget enig
- Lidt enig
- Hverken eller
- Lidt uenig
- Meget uenig

Det fulde spørgeskema og den præcise formulering af alle spørgsmålene kan ses fra side 12 og frem i dette dokument.

Usikkerhed i analysen af besvarelserne

Der kan være en del usikkerheder forbundet med spørgeskemaundersøgelser, som det er vigtigt at tage forbehold for ved anvendelsen af resultaterne.

I tilsvarende spørgeskemaundersøgelser opererer den større europæiske markedsforsknings dataindsamler Norstat med en statistisk usikkerhed på 3,1 % ved 1.000 respondenter og 2,5 % ved 1.600 respondenter. I denne undersøgelse er der 1.477, der har besvaret alle spørgsmål – det må antages at give en overordnet statistisk usikkerhed på lige godt 2,5 %. Når besvarelser fra en undergruppe af respondenter (fx beboere i stueetagen) isoleres, stiger den statistiske usikkerhed.

Spørgeskemaet omhandler retningslinjer, som kan være vanskelige for respondenterne at forholde sig til. Dels stilles krav til, at man som respondent kan forestille sig, hvad der spørges om, og dels hvad ens svar har af konsekvenser. På flere måder er dette spørgeskema derfor vanskeligt for respondenterne. Forvaltningen har tilstræbt objektivt at beskrive fordele og ulemper ved de retningslinjer, borgerpanelet har taget stilling til, men den eksakte formulering af hvert spørgsmål kan have

indflydelse på svarene. Forvaltningen har taget højde for disse usikkerheder i sin samlede vurdering og anbefaling.

Modtagere af spørgeskemaet

Spørgeskemaet er blevet sendt ud til 3.269 borgere i 8 uger. 1.477 har svaret på alle spørgsmål, hvilket giver en svarprocent på 45.

Modtagerne er over 16 år og bor i Københavns Kommune, men er ikke repræsentativt fordelt efter Københavnernes fordeling på køn, alder og geografi (bydel).

Respondenterne har svaret på en række spørgsmål omkring den bygning de bor i:

Altan

- 50% har altan
- 50% har ikke altan

Nye altaner

- 53%, af dem der har altan, har svaret, at altanen er oprindelig
- 41%, af dem der har altan, har svaret, at altanen er ny
- 6% ved ikke om altanen er ny eller oprindelig

Bygningsalder

- 42% bor i en ejendom fra før 1920
- 54% bor i en ejendom fra efter 1920
- 4% ved ikke

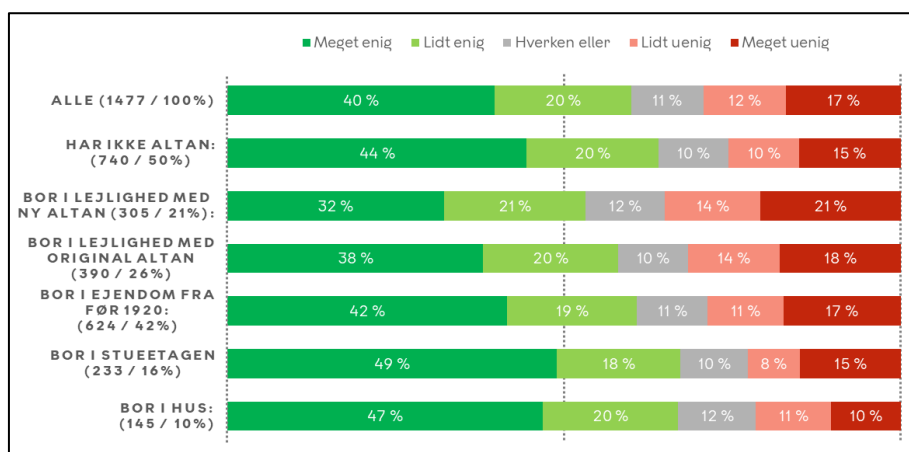
Etage

- 53% bor på 2. sal eller højere
- 17% på 1. sal
- 16% bor i stuen
- 10% bor i hus
- 4% bor i en lejlighed i flere etager

Samlet gennemsnitlig enighed i de 6 retningslinjer

Figur 1 viser den samlede enighed/uenighed i *alle* 6 retningslinjer i gennemsnit. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter¹ i hver gruppe:

Figur 1. Samlet gennemsnitlig enighed i de 6 retningslinjer.

Figur 1 viser at:

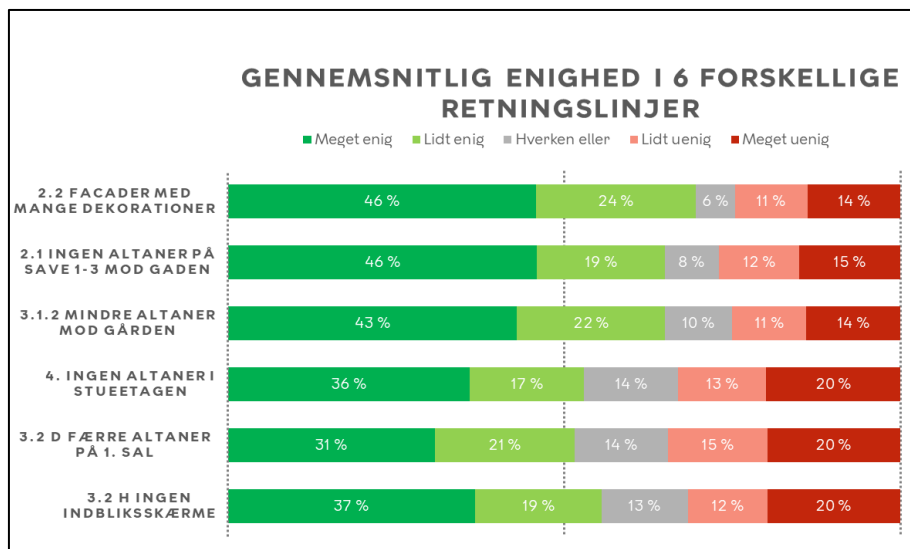
- I gennemsnit er **60% mere eller mindre enige** og **29% uenige** i de 6 retningslinjer
- Respondenter, der bor i stueetagen, er **mest enige** (**67% / 23%**) i de foreslåede retningslinjer
- Respondenter der bor i en lejlighed, med en *ny altan*, er mindst enige (**53% / 35%**) i de foreslåede retningslinjer, men er stadig mere enige end uenige
- Respondenter der *ikke har altan*, der kan blive påvirket mest af mere restriktive retningslinjer, er mere enige (**64% / 25%**) i retningslinjerne end gennemsnittet

¹ Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

Overordnet enighed i de forskellige retningslinjer

Figur 2 viser den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed i hver af de 6 forskellige retningslinjer for alle respondenter.

Retningslinjerne står til venstre i skemaet:

Figur 2. Gennemsnitlig enighed i 6 forskellige retningslinjer

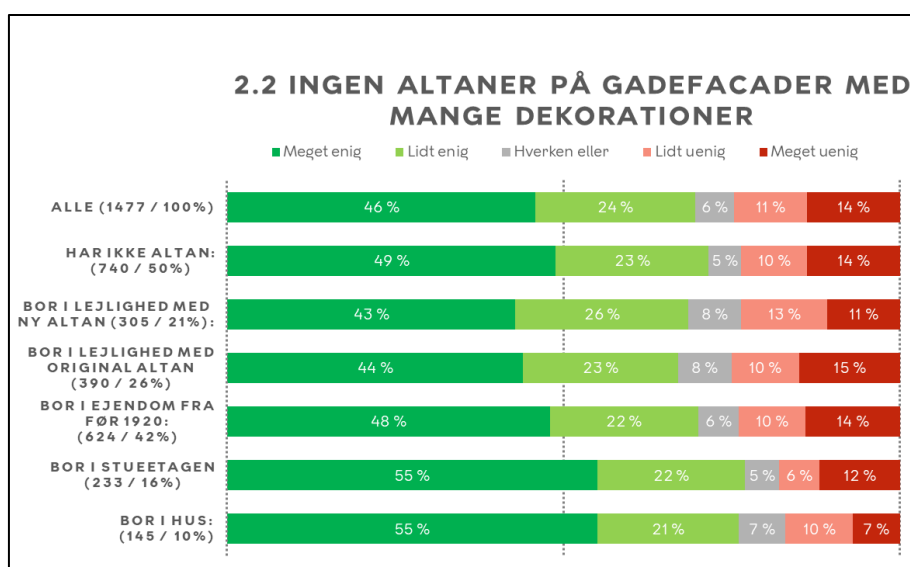
Figur 2 viser at:

- Der er **størst enighed** i forslag om færre altaner på bygninger med mange dekorationer (**70% / 25%**)
- Der er **mindst enighed** i forslag om færre altaner på 1. sal af hensyn til beboerne i stueetagen, men der er stadig flere der er enige end uenige (**52% / 35%**)
- Der er generelt markant større opbakning til restriktioner mod gaden end mod gården

2.2 Ingen altaner på gadefacader med mange dekorationer

Figur 3. viser den samlede enighed/uenighed i forslag om at forbyde altaner på facader med mange dekorationer. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter² i hver gruppe:

Figur 3. Enighed i forbud mod altaner på gadefacader med mange dekorationer

Figur 3. viser at:

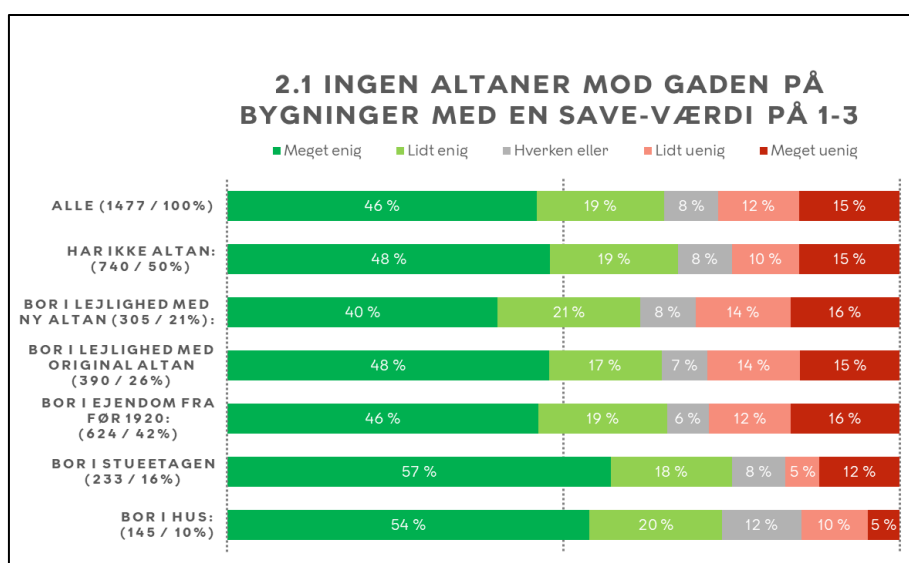
- I gennemsnit er **70% mere eller mindre enige** og **25% uenige** i retningslinjen for facader med mange dekorationer
- Respondenter, der bor i stueetagen (**77% / 18%**) eller i hus (**76% / 17%**), er **mest enige**
- Respondenter, der har altan, er **mindst enige**

² Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

2.1 Ingen altaner mod gaden på bygninger med en SAVE-værdi på 1-3

Figur 4. viser den samlede enighed/uenighed i forslag om at forbyde altaner på gadefacader på bygninger med en SAVE-værdi på 3 eller over. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter³ i hver gruppe:

Figur 4. Enighed i retningslinje 2.1 Ingen altaner mod gaden på bygninger med en SAVE-værdi på 1-3

Figur 4. viser at:

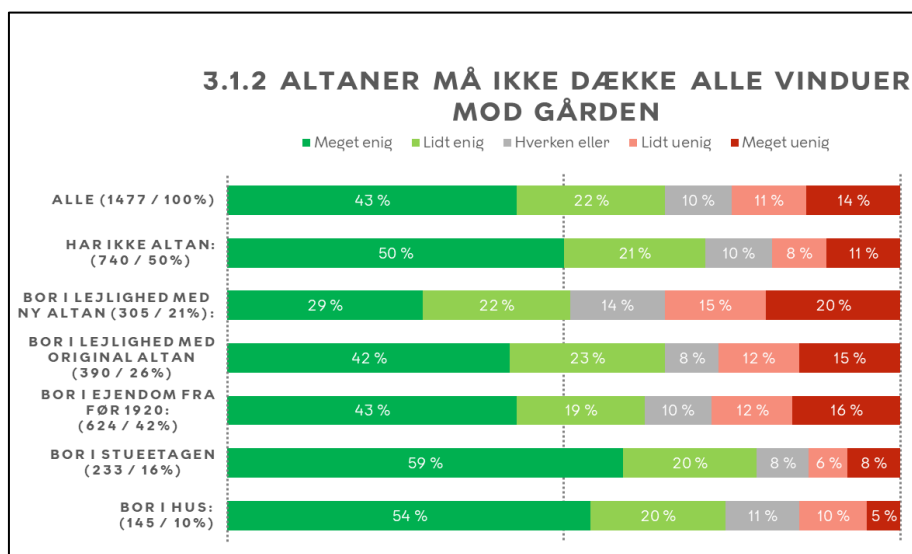
- I gennemsnit er 65% mere eller mindre enige og 27% uenige i retningslinjen
- Respondenter, der bor i stueetagen (75% / 17%) eller i hus (74% / 15%), er mest enige
- Respondenter, der bor i lejlighed med en ny altan (61% / 30%), er mindst enige

³ Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

3.1.2 Altaner må ikke dække alle vinduer mod gården

Figur 5. viser den samlede enighed/uenighed i forslag om at altaner ikke må dække alle underboens vinduer mod gården. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter⁴ i hver gruppe:

Figur 5. Enighed i retningslinje 3.1.2 Altaner må ikke dække alle vinduer mod gården

Figur 5. viser at:

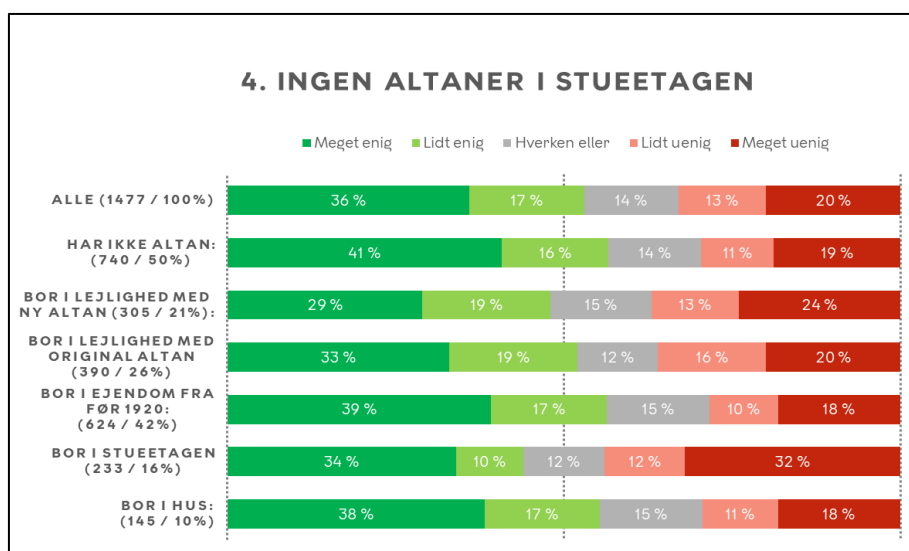
- I gennemsnit er **65% mere eller mindre enige** og **25% uenige** i forslag om at altaner ikke må dække alle vinduer mod gården
- Respondenter, der bor i stueetagen, er **mest enige (79% / 14%)**
- Respondenter, der bor i lejlighed med en ny altan, er markant mindre enige (**51% / 35%**) end de andre grupper, selvom der stadig er flere der er enige end uenige

⁴ Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

4. Ingen altaner i stueetagen

Figur 6. viser den samlede enighed/uenighed i forslag om at der ikke må etableres altaner i stueetagen, men alene trapper eller altaner med en dybde på maksimalt 30 cm. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter⁵ i hver gruppe:

Figur 6. Enighed i retningslinje 4. Ingen altaner i stueetagen

Figur 6. viser at:

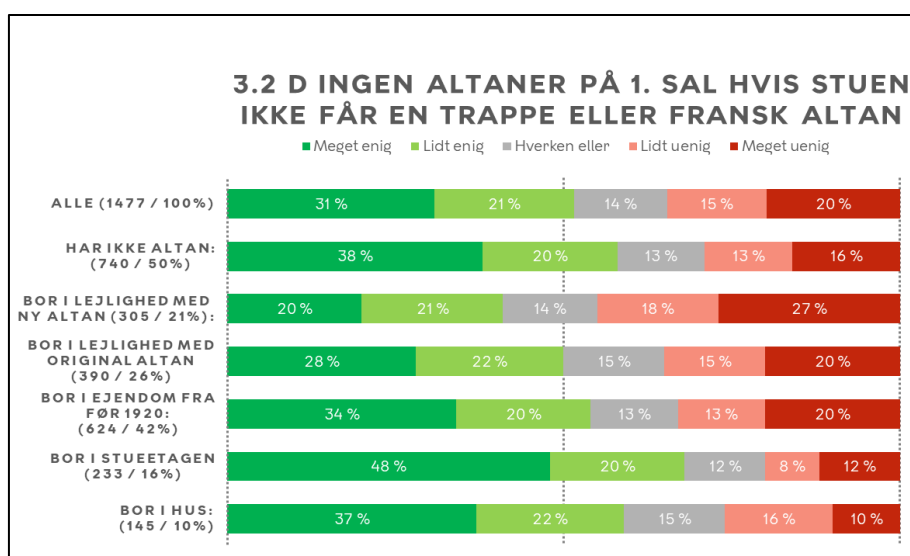
- I gennemsnit er 53% mere eller mindre enige og 33% uenige i forslag om ingen altaner i stueetagen retningslinjen
- Respondenter, der ikke har altan (57% / 30%) eller bor i ældre ejendomme (56% / 28%), er samlet set mest enige
- Respondenter, der bor i stueetagen, er markant mindre enige (44% / 44%) end de øvrige respondenter

⁵ Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

3.2 D Ingen altaner på 1. sal hvis stuen ikke får en trappe eller fransk altan

Figur 7. viser den samlede enighed/uenighed i forslag om at der ikke må etableres altaner på 1. sal, hvis stueetagen ikke etablerer trappe eller fransk altan. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter⁶ i hver gruppe:

Figur 7. Enighed i retningslinje 3.2 D Ingen altaner på 1. sal hvis stuen ikke får en trappe eller fransk altan

Figur 7. viser at:

- I gennemsnit er 52% mere eller mindre enige og 35% uenige i retningslinjen
- Respondenter, der bor i stueetagen, er markant mere enige (68% / 20%) end de øvrige respondenter
- Respondenter, der bor i lejlighed med ny altan, er markant mere uenige (41% / 45%) end de øvrige respondenter og der er flere der er uenige end enige

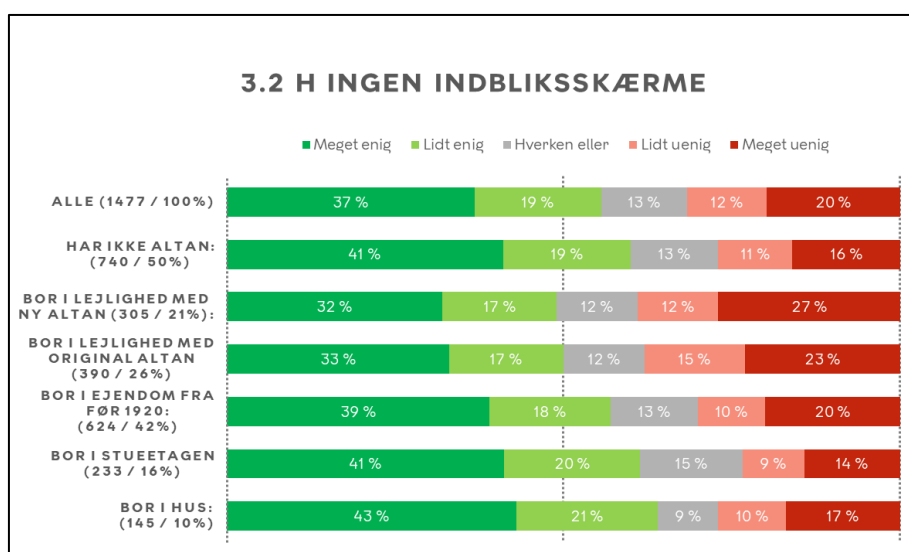
⁶ Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

3.2 H Ingen indbliksskærme

Enighed i retningslinje 3.2 H

Figur 8. viser den samlede enighed/uenighed i forslag om at der ikke må etableres indbliksskærme på altaner i gården. Øverst vises den samlede gennemsnitlige enighed/uenighed og nedenunder gennemsnit for forskellige respondentgrupper.

Respondentgrupper står til venstre i skemaet med angivelse af antal respondenter⁷ i hver gruppe:

Figur 8. Enighed i retningslinje 3.2 H Ingen indbliksskærme

Figur 8. viser at:

- I gennemsnit er 56% mere eller mindre enige og 32% uenige i retningslinjen
- Respondenter, der ikke har altan (60% / 27%) eller bor i stueetagen (61% / 23%) eller i hus (64% / 27%), er mest enige i retningslinjen
- Respondenter, der har en ny altan, er mindst enige (49% / 39%) i retningslinjen, selvom der stadig er flere der er enige end uenige

⁷ Da antallet af respondenter i hver undergruppe er mindre end det samlede antal respondenter, er den statistiske usikkerhed større, når man isolerer besvarelser fra en enkelt undergruppe.

Spørgeskema sendt til borgerpanelet

Nedenfor er indsat det fulde spørgeskema som sendt til borgerpanelet.

Forslag om nye retningslinjer for altaner i København

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har besluttet at sende et forslag til nye retningslinjer for altaner i høring blandt udvalgte borgere og interessegrupper.

Retningslinjerne foreslås ændret, så der tages mere hensyn til underboens dagslys, gadefacaderne på ældre bygninger og brugen af fælles gårdrum.

Hvis forslaget til nye retningslinjer vedtages, vil det betyde, at altaner bliver mindre og at det kan blive sværere at få altan.

I det følgende bedes du vurdere, hvor enig eller uenig du er i 6 af de foreslåede retningslinjer.

Resultatet af denne undersøgelse vil blive præsenteret for politikerne når de skal beslutte om retningslinjerne skal ændres.

Bor du i en ældre bygning fra før 1920?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej
- (3) ☐ Ved ikke

Hvilken etage bor du på?

- (1) ☐ Stueetagen
- (2) ☐ 1. sal
- (3) ☐ 2. sal eller højere
- (4) ☐ Lejlighed i flere etager
- (5) ☐ Hus i flere etager

Har du altan?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej

Har der altid været altan på bygningen?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej
- (3) ☐ Ved ikke

1. Forslag om færre altaner på gadefacader med dekorationer

Retningslinjerne for altaner foreslås ændret, så der ikke længere kan etableres altaner mod gaden på de bygninger, der har flest dekorationer.

På gadefacader med færre dekorationer foreslås det, at altaner skal placeres symmetrisk på en måde, der tager hensyn til det oprindelige arkitektoniske udtryk. Det kan betyde, at ikke alle lejligheder på en facade kan få altaner mod gaden og at der stilles fordyrende krav til altanernes materialer.

Hvor enig eller uenig er du i dette forslag?

(1)	☐	Meget enig
(2)	☐	Lidt enig
(3)	☐	Hverken enig eller uenig
(5)	☐	Lidt uenig
(4)	☐	Meget uenig

Baggrund for forslaget:

København er kendetegnet ved, at næsten halvdelen af alle lejligheder er mere end 100 år gamle og ligger i bygninger der opført uden altaner.

Mange gamle bygninger har, til forskel fra nyere byggerier, udsmykkede gadefacader, som kan opleves som værdifulde og karakteristiske i gadebilledet.

På gamle gadefacader, kan nye altaner virke fremmede og dominerende, hvis de ikke er tilpasset til facaden.

Billedet viser et eksempel på en gadefacade med mange dekorationer hvor der som udgangspunkt ikke vil kunne etableres altaner med de foreslåede retningslinjer.

2. Forslag om færre altaner mod gaden på bevaringsværdige bygninger

Ca 30% af alle bygninger bygget før 1960 har en høj bevaringsværdi.

Retningslinjerne for altaner foreslås ændret, så der ikke længere kan etableres altaner mod gaden på bygninger med en høj bevaringsværdi.

s

Hvor enig eller uenig er du i dette forslag?

(1)	☐	Meget enig
(2)	☐	Lidt enig
(3)	☐	Hverken enig eller uenig
(5)	☐	Lidt uenig
(4)	☐	Meget uenig

Baggrund for forslaget:

Hvis der etableres nye altaner på en bevaringsværdig bygning, der oprindeligt er udført uden altaner, kan det opleves forstyrrende og kan i mange situationer påvirke bevaringsværdien af bygningen.

En del af de bevaringsværdige bygninger har udsmykkede facader, men mange af de bevaringsværdige bygninger fra efter 1920 er kendetegnet ved enklere facader med harmoniske proportioner og en større opmærksomhed på detaljer omkring vinduer og døre.

3. Forslag om mindre altaner af hensyn til dagslyset hos underboen

Når der etableres en altan over en lejlighed, kan altanen tage mere end halvdelen af dagslyset for hvert vindue altanen dækker.

Retningslinjerne foreslås ændret, så en lejlighed ikke kan få dækket alle vinduer mod gården med en dyb altan. Det vil give mere dagslys og betyde at ikke alle rum mod gården vil blive mørkere på grund af en dyb altan.

Det vil også betyde, at altaner i små lejligheder bliver mindre, fx ved at altanen kun dækker et vindue i stedet for to vinduer og derfor ikke kan blive så lang. I små lejligheder med trappetårne mod gården kan det i nogle situationer være svært at etablere en altan med en anvendelig størrelse.

Hvor enig eller uenig er du i dette forslag?

(1)	☐	Meget enig
(2)	☐	Lidt enig
(3)	☐	Hverken enig eller uenig
(5)	☐	Lidt uenig
(4)	☐	Meget uenig

Baggrund for forslaget:

Mange lejligheder i ældre bygninger har mindre dagslys end bygningsreglementet anbefaler, bl.a. fordi vinduerne er mindre end på moderne byggerier og fordi mange ældre bygninger ligger ud til smalle gårde og gader.

En dyb altan kan tage mellem 50 - 80% af dagslyset fra de vinduer den dækker og i en smal gård kan en altan ovenover betyde, at man kan få svært ved at se himlen. Effekten af en altan afhænger af hvilken etage man bor på.

4. Forslag om færre altaner i stueetagen

Altaner i stueetagen er til glæde for beboerne i stueetagen, men gør fællesarealer mindre og kan opleves dominerende, når man opholder sig tæt på dem i en gård, særligt hvis de hænger i hovedhøjde.

Retningslinjerne foreslås ændret, så der ikke længere tillades altaner i stueetagen. I stueetagen vil man i stedet kunne etablere en trappe til gården eller en minimal altan med en dybde på 30 cm.

Ca. halvdelen af lejlighederne i stueetagen vil ikke kunne etablere en trappe til terræn, fx fordi de ligger for højt og en trappe vil blive for lang.

Hvor enig eller uenig er du i dette forslag?

(1)	☐	Meget enig
(2)	☐	Lidt enig
(3)	☐	Hverken enig eller uenig
(5)	☐	Lidt uenig
(4)	☐	Meget uenig

5. Forslag om færre altaner på 1. sal af hensyn til stuelejligheder

Retningslinjerne foreslås ændret så altaner på 1. sal kun kan tillades, hvis stuelejligheden nedenunder etablerer en fransk altan eller trappe til terræn.

Forslaget vil beskytte de mest udsatte lejligheder i stueetagen mod dagslysforringelser, men vil gøre det sværere for lejligheder på 1. sal at etablere altan.

Hvor enig eller uenig er du i dette forslag?

(1)	☐	Meget enig
(2)	☐	Lidt enig
(3)	☐	Hverken enig eller uenig
(5)	☐	Lidt uenig
(4)	☐	Meget uenig

Baggrund for forslaget:

Stuelejligheder har mindst dagslys og mindst himmelkig og kan derfor blive mere påvirkede af en altan ovenover end lejligheder på andre etager.

6. Forslag om forbud mod indbliksskærme

Indbliksskærme af fx mat glas kan monteres på kanten af en altan, for at mindske indbliksgener for naboerne.

Indbliksskærme giver mere privatliv, men tager også udsyn fra lejlighederne omkring den. Indbliksskærme kan opleves uharmoniske og visuelt dominerende på en facade.

Retningslinjerne foreslås ændret, så indbliksskærme ikke længere tillades.

Hvor enig eller uenig er du i dette forslag?

(1)	☐	Meget enig
(2)	☐	Lidt enig
(3)	☐	Hverken enig eller uenig
(5)	☐	Lidt uenig
(4)	☐	Meget uenig

Baggrund for forslaget:

Hvis en altan er tæt på et matrikelskel, skal der sikres imod indbliksgener på nabomatriklen, hvis der skal gives tilladelse til en altan. Indbliksgener kan i disse situationer undgås enten ved at gøre altanen mindre eller ved at montere en indbliksskærm.

Billedet viser en indbliksskærm af matteret glas monteret på siden af en altan.